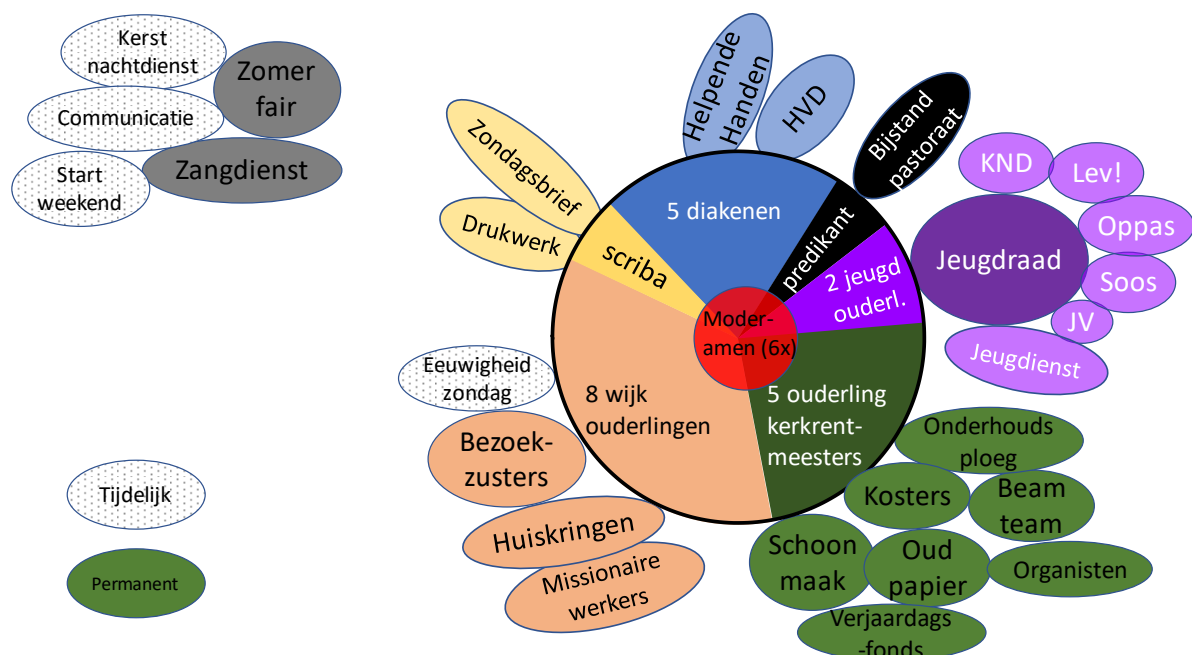

Kerkenraad 2020; een nieuwe benadering

Tijdens het najaar van 2019 heeft de kerkenraad van de Goede Herderkerk (GHK) nagedacht over haar toekomst. De situatie waarin de GHK zich in 2019 bevindt heeft de volgende kenmerken:

- De kerkenraad is groot (22 personen) wat de besluitvorming bemoeilijkt.
- Er wordt veel vergaderd; er zijn jaarlijks 7 kerkenraadsvergaderingen én 7 moderamen vergaderingen. Verder zijn er aparte vergaderingen voor kerkrentmeesters en diakenen, en consistorie vergaderingen waar wijkouderlingen en bezoekzusters samen komen.
- De meeste kerkenraadsleden ervaren het werk voor de kerk als een grote tijdbelasting; verschillende kerkelijke activiteiten binnen de GHK worden door de kerkenraadsleden uitgevoerd naast het vele bestuurswerk
- Het lukt nauwelijks om nieuwe ambtsdragers te vinden; zo hebben we al enkele jaren twee vacatures voor wijkouderlingen en één voor missionaire ouderling. Gemeenteleden zijn best bereid iets in de kerk te doen maar hebben moeite om zich voor minimaal vier jaar aan kerkenwerk te binden.
- De kerkenraadsvergaderingen worden als minder prettig ervaren; er wordt bijna uitsluitend gediscussieerd over praktische zaken en er wordt te weinig tijd besteed aan het geloofsgesprek. Bovendien zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende ambten niet helder. Als voorbeeld, niet iedereen zou zich moeten bemoeien met kerkrentmeesterlijke zaken.

Binnen de GHK worden veel activiteiten uitgevoerd; vaak zijn ze op de één of andere manier verbonden met de kerkenraad. Een schets van de huidige situatie wordt weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: Samenhang tussen de verschillende werkgroepen verbonden aan de kerkenraad – situatie 2019

Toelichting op Figuur 1: Aan de verschillende geledingen binnen de huidige kerkenraad zijn diverse werkgroepen (permanent of tijdelijk) verbonden. Vaak werken werkgroepen individueel maar sommige werkgroepen zijn met elkaar verbonden; een mooi voorbeeld is de Jeugd raad die bestaat uit vertegenwoordigers van diverse clubs en werkgroepen. Sommige werkgroepen zijn verbonden aan de gehele kerkenraad; deze zijn linksboven in figuur 1 weergegeven. Het moderamen heeft als

enige functie het voorbereiden van de kerkenraadsvergaderingen en wordt momenteel gevormd door 6 kerkenraadsleden.

Na analyse van de huidige situatie zijn de volgende hoofdvragen gedefinieerd:

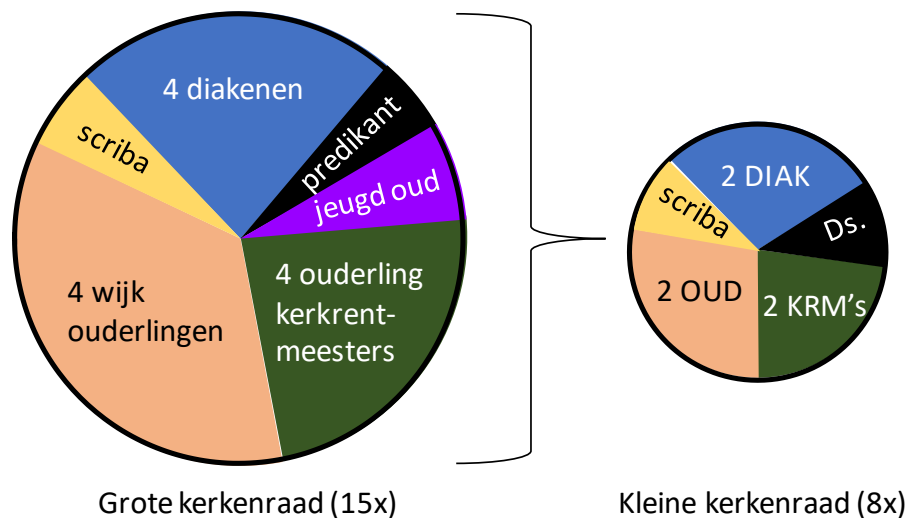
1. Waarom lukt het niet om bestaande vacatures in de kerkenraad te vervullen?
2. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat kerkenraadsleden meer voldoening in hun ambt ervaren?
3. Hoe kunnen we de kerkenraadsvergaderingen meer inhoudelijk karakter geven?

Voor beantwoording van deze vragen zijn drie voorstellen opgesteld die moeten leiden tot een toekomst bestendige kerkenraad:

1. Introduceer een kleine en grote kerkenraad met verschillende vergaderfrequenties
2. Maak de kerkenraad kleiner maar verdeel werk met niet-kerkenraadsleden
3. Richt kerkenraadsvergaderingen meer inhoudelijk in

1. Introductie van een kleine en grote kerkenraad met verschillende vergaderfrequenties

Om de besluitvaardigheid te vergroten en de vergadertijd te verminderen zal de kerkenraad bestaan uit twee delen; de kleine én de grote kerkenraad. Elke ambtsdrager heeft zitting in de grote kerkenraad maar een deel van hen zit ook in de kleine kerkenraad. De Kerkorde kent deze organisatievorm en heeft een minimum aantal ambtsdragers gedefinieerd voor zowel de grote- als de kleine kerkenraad. Deze aantallen zijn voor de GHK iets uitgebreid en resulteren in de volgende verdeling, zie Figuur 2.

Figuur 2: Indeling van de grote en kleine kerkenraad

Toelichting op Figuur 2: Het totale aantal ambtsdragers is terug gebracht van 22 naar 15; vanuit de grote kerkenraad wordt de kleine kerkenraad gekozen die uit 8 personen bestaat.

De samenstelling van de kleine kerkenraad wordt elk jaar gewijzigd; elk jaar wisselt één diaken, één ouderling en één kerkrentmeester. Ook wordt elk jaar een kerkenraadslid verkozen tot voorzitter met een maximum termijn van 4 jaar. De voorzitter zit de vergaderingen voor van zowel de kleine als de grote kerkenraad. De agenda van de kleine kerkenraadsvergadering wordt opgesteld door de agendacommissie; die bestaat uit de voorzitter, de predikant en de scribe. De kleine kerkenraad stelt de agenda op van de vergadering met de grote kerkenraad. Alle ambtsdragers hebben het recht en de gelegenheid om agendapunten in te dienen voor beide vergaderingen.

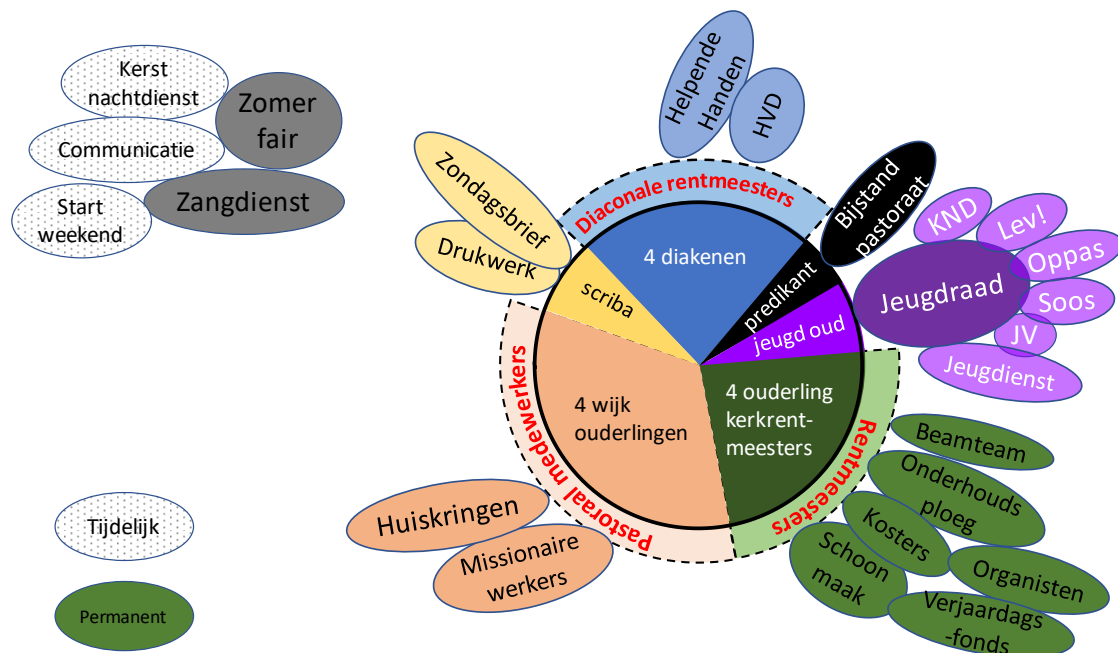
De kleine kerkenraad vergadert 7x per jaar waarvan 4x per jaar gezamenlijk met de grote kerkenraad. De ambtsdragers die alleen in de grote kerkenraad zitten vergaderen dus maar 4x per jaar. Door deze maatregel kan de grote kerkenraad zich concentreren op de hoofdlijnen van het beleid zonder het contact met de actualiteit te verliezen. Een vergaderschema zou er dan als volgt uit kunnen zien:

Tabel 1: Mogelijk vergaderschema voor zowel de kleine als de grote kerkenraad

Kerkenraad	Sept	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug
Klein	x		x		x	x		x		x		
Groot		x										

2. Kleinere kerkenraad maar verdeling werk over niet-kerkenraadsleden

Momenteel bestaat de kerkenraad uit 22 personen. In de nieuwe samenstelling wordt de grootte terug gebracht naar 15 personen. Echter, de hoeveelheid werk zal niet verminderen. Hier heeft de Kerkorde al op geanticipeerd en nieuwe functies gecreëerd: pastoraal medewerkers voor ondersteuning van het pastoraat, diaconen-rentmeesters voor ondersteuning van de diaconie en kerkrentmeesters voor ondersteuning van ouderling-kerkrentmeesters. Deze personen maken géén deel uit van de kerkenraad maar voeren wel taken uit die momenteel door ambtsdragers worden gedaan. Wel zullen deze personen in de eredienst worden voorgesteld aan de gemeente en publiek een belofte van geheimhouding afleggen. Nog steeds zullen er permanente- en tijdelijke werkgroepen zijn. In Figuur 3 is deze nieuwe samenstelling grafisch weergegeven.

Figuur 3: Nieuwe structuur kerkenraad met aanverwante functies en werkgroepen

Toelichting op Figuur 3: de grootte van de kerkenraad is gereduceerd. Pastoraal medewerkers, diaconale-rentmeesters en rentmeesters zijn geplaatst in een cirkel rond de kerkenraad waarmee aangegeven wordt dat zij kerkenraad taken uitvoeren en een gelofte van geheimhouding afleggen.

Wat verder opvalt is de significante afname van het aantal ouderlingen; van 10 in 2019 (8 wijkouderlingen en 2 jeugdouderlingen) naar 5 (4 wijkouderlingen en 1 jeugdouderling) in 2020. Het spreekt voor zich dat het pastoraat dan anders georganiseerd moet worden, hetzelfde werk kan namelijk niet door de vijf overgebleven ouderlingen gedaan worden. Het pastoraal omzien naar

elkaar blijft onverminderd belangrijk. De kerk is namelijk bij uitstek de plaats waar mensen omzien naar elkaar. En dat is misschien wel het kostbaarste dat de kerk te bieden heeft: tijd en ruimte voor mensen om elkaar te ontmoeten. Ook zien we dat de behoeften van gemeenteleden voor pastorale zorg veranderd is; oudere gemeenteleden hechten waarde aan huisbezoek terwijl jongeren en jongvolwassenen liever met elkaar een activiteit doen (bijvoorbeeld eten of wandelen) en tijdens of aansluitend een thema of Bijbelgedeelte bespreken.

Een herbezinning op de manier van pastorale zorg binnen de GHK zal dus moeten gebeuren. De ouderlingen samen met beide predikanten zullen dit beleid verder gaan uitwerken. Vragen zoals: Waar staan we als het gaat om pastoraat? Wat kan blijven, wat willen we anders? Voor wie willen we er zijn en hoe? En wat en wie hebben we daarvoor nodig? Vervolgens zullen vrijwilligers gevraagd worden om mee te helpen. De verwachting is dat als het gaat om de dingen die er echt toe doen, gemeenteleden zeggen: ik doen mee. Bovendien, je zet je in voor wat belangrijk is maar je krijgt er als vrijwilliger ook veel voor terug.

3. Andere uitvoering van kerkenraadsvergaderingen

Momenteel verlopen de kerkenraadsvergaderingen niet goed; er is amper tijd voor een stuk onderwijs of geloofsgesprek en we bemoeien ons het liefst met z'n allen over allerlei praktische zaken. Ondanks dat een kerkenraadsvergadering een gelegenheid is om als team te groeien geeft het bijwonen van vergaderingen bij menigeen frustraties. De volgende voorstellen zijn gedaan om vergaderingen op een andere (betere) manier te laten verlopen:

- De vier grote kerkenraadsvergaderingen zullen uit twee delen bestaan; tijdens het eerste deel zal een inhoudelijk thema centraal staan en het tweede gedeelte staat in het teken van beleid op hoofdlijnen.
- Behandeling van een inhoudelijk thema kan samenhangen met bezinning op toekomstig beleid dat (op)nieuw geformuleerd moet worden, of met deelaspecten van het kerkelijk leven die reflectie vragen. Het doel is om kennis van ambtsdragers te verdiepen en om het onderlinge gesprek over een thema aan te gaan. Hierdoor weten de ambtsdragers zich beter toegerust om hun ambt uit te oefenen. Ook kunnen personen van buiten de kerkenraad uitgenodigd worden een bijdrage voor bezinning te leveren.
- Tijdens het tweede deel van de vergadering van de grote kerkenraad wordt beleid gemaakt/besproken op hoofdlijnen. De agenda is reeds in de kleine kerkenraad voorbereid. Van de te bespreken onderwerpen zijn de argumenten voor of tegen opgesteld en bijgevoegd bij de vergaderstukken. De beslissing wordt genomen in de grote kerkenraad op basis van het geleverde voorwerk en het eig
- en oordeel van elk aanwezige ambtsdrager. Aangezien de kleine kerkenraad integraal deel uitmaakt van de grote kerkenraad worden tegenstellingen tussen beide voorkomen en zal er meestal een grote mate van continuïteit te verwachten zijn, waarbij er altijd ruimte is voor een andere beslissing.
- Voor urgente beslissingen van praktische aard krijgt de kleine kerkenraad mandaat voorlopige voorzieningen te treffen. Dan legt zij daarover naderhand verantwoording af in de grote kerkenraad. Voor beslissingen die te maken hebben met beleid en lange termijn ontwikkelingen is altijd het oordeel van de grote kerkenraad vereist.